

Nyt i 2016

Arkivet har indkøbt en digital båndoptager

Jane og Else har været på kursus i Historisk Atlas

Sanny, Jane og Else har været til seminar om "Arkiver og kulturarv i brug" i Århus

Jane og Else deltog i SLA's årsmøde i Middelfart

Arkivets bestyrelse har været på udflugt med postbåden på Nakskov Fjord

Vi har arbejdet 700 timer i og for arkivet

Vi har haft besøg af ca. 150 mennesker på Køng Marked og i arkivet

---

Hvem er hvem i Køng Sognearkiv

Bestyrelse:

Jane Davidsen, formand

Sanny Hansen, kasserer

Bjarne Larsen, Bjarne Klitgaard Kristiansen, Poul Erik Rønje,

Else Lützhøft

Arkivmedarbejdere:

Else Lützhøft, arkivleder, webmaster

Sanny Hansen, kasserer, registrant

Jane Davidsen, digital registrant

Kirsten Nielsen, registrant

Alle medarbejdere i Køng Sognearkiv er frivillige og ulønnede.

Nyhedsbrev nr. 10 forår 2017

*Køng Sognearkiv
-vi passer på historien*

Bønvingård på Svinø
Dybsøvej 76

Besøg os på Køng Kirkevej 19
Vi har åbent den 1. mandag i måneden kl. 16-18

Ring til os på 55 76 95 70

Ring uden for åbningstid på 55 76 93 56

Mail til os på koengsognearkiv@hotmail.com

Læs om os og søg i arkivet på www.koengsognearkiv.dk

Arkivarbejde

Jane Davidsen er arkivets flittige registrant på arkibas. Indtil nu har Jane registreret ca. 5000 billeder og dokumenter, som der er fri adgang til enten på www.koengsognearkiv.dk eller på www.arkiv.dk. Sanny Hansens og Kirsten Nielsens store lokalkendskab danner basis for indholdet i de digitale registreringer.

Skovly, Dybsøvej 28

Hjortevangsgård, Svinøvej 76

Sanny Hansen og Else Lützhøft er ved at afslutte projektet med at fotografere sognets huse og gårde. I oktober var vi flittige med kameraet på Svinø. Undervejs får vi tit en snak med beboerne og får lov at låne deres billeder. Tak for det.

Rigsarkivet har for nylig frigivet deres store samling af luftfoto af gårde og huse i Danmark. Se dem på Det Kongelige Biblioteks Luftfotoarkiver: www.kb.dk/da/nb/materialer/luftfoto/

Køng Sognearkiv afholder Generalforsamling

Mandag den 13. marts 2017 kl. 19.00

Køng Kirkevej 19

Dagsorden ifølge vedtægterne

Alle er velkomne

Besøg i arkivet

Vi er altid glade for at få besøg i arkivet. Nogle kommer for at få hjælp og oplysninger, og heldigvis kan vi tit hjælpe. Andre kommer for at forære os arkivalier og fortælle os noget, vi ikke vidste! En af vores mest trofaste besøgende er Ove Carlsen. Ove voksede op på gartneriet Øbjerggårds Allé, og han er fuld af historier om livet i Køng, som han deler ud af til os eller andre gæster i arkivet. På Arkivernes Dag kommer Ove med blomster til os. I år havde han desuden medbragt lerkugler og en Flobert legetøjspistol, som han affyrede udendørs.

I år har vi også haft besøg af Max Dybsø Rasmussen. Max er født på Dybsøvejen 63 som oldebarn af dybsømanden Peter Christensen. Vi fik mange spændende billeder og historier fra Dybsø, Svinø og af familierne gennem tiden. Glæd jer til at se dem på nettet.

Blandt billederne var også et af hans far, Oluf Christensen, som ryger ål hos genboen Helmer Christiansen, Dybsøvejen 60. En hyggelig hilsen til Kurt Henriksens historie om ålefangst (s. 4-5), som bekræfter, at Dybsø Fjord var fuld af ål i 1930'erne og frem.

Støtteforeningen for Køng Sognearkiv har ca. 100 medlemmer - og der er plads til mange flere. Det koster 50 kroner om året (fra januar til januar) at være medlem. Beløbet kan indbetales på arkivets konto: 5068 1278458

Af Kurt Henriksens erindringer:

”Da jeg begyndte at stange ål”

Nørremarksgård på Svinø, hvor jeg er født lå ved Dybsø Fjord, har 1200 m strandbred. Gården ligger 200 m fra vandet. (.....)

Når det meste af forårsarbejdet var overstået, og isen var væk fra fjorden, tog far ud at stange ål. Dengang var der mange ål i Dybsø fjord. Jeg var med fra jeg var 4-5 år. Jeg havde mit eget ålejern. Det var mindre end de almindelige ålejern. Jeg var for lille, da jeg begyndte. Så lånte min far mit ålejern. Det var altid nede i bunden, når jeg overtog det igen, så var der hurtigt en ål på. Far kunne mærke, når der var en ål på. Det var en god måde at lære mig at stange ål på. Det blev hurtigt meget bedre. De første ål, jeg fangede, stegte mor for sig selv. Dem fik jeg selv at spise.

De ål smagte bedre end de ål, far havde stanget, syntes jeg. De ålejern, man brugte dengang, var med piglystre, en stålstang ca. 5 mm tyk med modhage. De blev forbudt at bruge i 1945-46.

Så måtte vi kun stange ål med jern med heksekløer. Heksekløer stak ikke hul igennem ålen. Man kunne mærke, når man fangede en ål. Det rystede i ålejernet jo større ål jo større rystelser.

Vor smed Knud Hansen, Svinø, begyndte at lave ålejern med heksekløer. Vi købte et nyt ålejern i 1946 hos isenkræmmeren. Jeg fik lavet et hos smeden i 1946.

I 2001 ville min datter Majlis hænge ålejernene op som pynt. Det, der var købt, var kun rust og faldt fra hinanden. Det, smeden havde lavet, var ligeså godt som nyt. Der er forskel på stål.

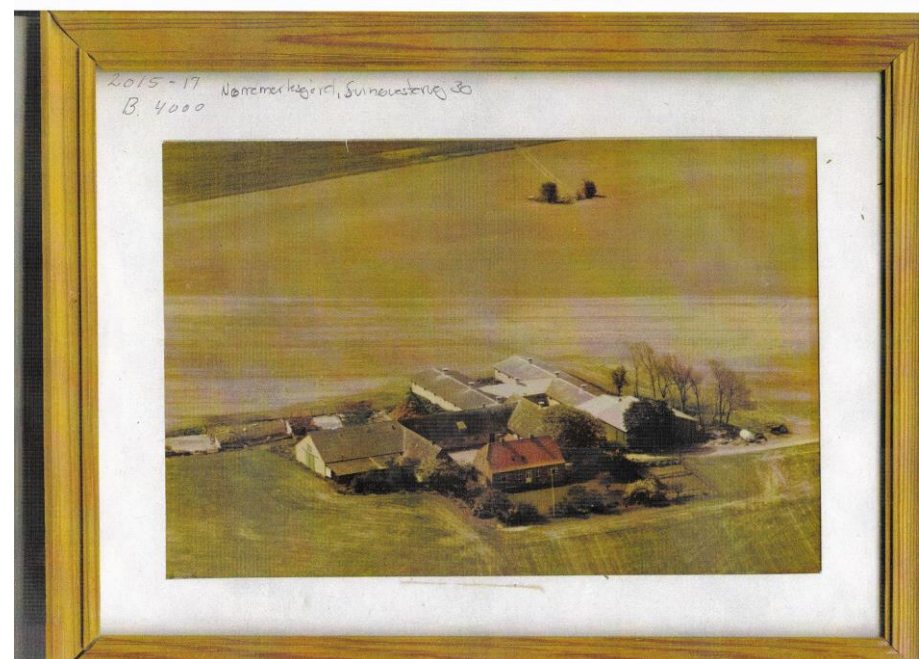
Vi blussede også efter ål, når fjorden var blank om aftenen. Bluslygten var brugt om vinteren til lys hos hønsene, så de også lagde æg om vinteren.

Det var en meget lysende petroleumslampe. Man kunne se ålene løbe nede på bunden. Det var næsten ligesom at gå på jagt, men ramte ikke ålen hver gang, man huggede efter en ål. Ålene er hurtige. Man havde et stativ foran båden så tæt ved vandet som muligt. Der var en blikplade

over lygten, så man ikke blev blændet. Når man blussede efter ål, stagede man sig frem med ålejernet.

En fladbundet pram kunne sejle på lavt vand. Ude ved Dybsø var der dybe render, som strømmen havde lavet. Der kunne være 60 cm vand og ved den anden side af båden 3-4 m vand. Det er sket, at dem, der ikke var kendt, har taget bad med tøj på, når de stak alestagen ned på det dybe vand.

Når jeg var ude at blusse om aftenen og skulle i skole dagen efter, blev jeg sat i land inden midnat. Bertil var med hele natten. Det skete, han faldt i søvn i timen. Det blev Bertil ikke populær på hos lærer Stoffer. Der var en 20-30 blusfiskere i Dybsø fjord – en fin aften nogle flere i Karrebæk fjord.

Nørremarksgård, Svinøvej 30, hvor Kurt Henriksen blev født og voksede op. Kurt Henriksens forældre købte gården i 1923 og Kurt Henriksen blev født den 30. november 1925.

Arkivet på sommerudflugt

I juni måned tog arkivets bestyrelse og medarbejdere på udflugt med postbåden Vestas fra Nakskov Fjord. Det var en interessant tur, hvor vi hørte om fjordens og øernes historie. Vi gik i land på Enehøje, hvor skipper fortalte den spændende historie om polarforskeren og eventyreren, Peter Freuchen, som havde boet og arbejdet på øen fra 1926 til 1940.

Tidlig morgenmad på postbåden. Frokosten blev spist på Albuen, hvor båden lagde til.

Bjarne med frokosten

Køng Marked

Sognearkivet deltager altid på Køng marked. Det er en god mulighed for os til at fortælle om arkivet og vores aktiviteter. Vi møder gamle venner af arkivet og får en snak, og vi fortæller tilflyttere, hvad de kan bruge arkivet til.

Arkivernes Dag

I år valgte vi at sætte fokus på leg og legetøj. Hvad og hvordan legede man i gamle dage og hvad legede pigerne og drengene med. I tiden op til Arkivernes Dag lånte vi legetøj rundt om i sognet. Det siger vi mange tak for. Mange besøgte arkivet for at se det udstillede legetøj. Bedsteforældre og forældre fortalte om det gamle legetøj og børnene undrede sig. Efter udstillingen har vi afleveret legetøjet tilbage, for arkivet samler ikke på ting – det gør museer. Men vi har planer om at interviewe nogle af legetøjsejerne om hvad og hvordan de legede i gamle dage. Det kan man så sidenhen høre på www.arkiv.dk

Se flere billeder fra Arkivernes Dag på www.koengsognearkiv.dk

